

केंद्र शासनाच्या त्रिभाषा सूत्रानुसार केंद्र शासनाच्या
कार्यालयांमधून/प्राधिकरणांमधून मराठीचा वापर
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन परिपत्रक, क्रमांक :मधावा-१००८/४३१/प्र.क्र. ५९/०८/२०ब
मंत्रालय, मुंबई-४००० ३२.
दिनांक :- २७.६.२००८.

वाचा : शासन परिपत्रक, क्र-मधावा-१०९१/१२८/२०-ब, दि.१७ मे, १९९१

शासन परिपत्रक

महाराष्ट्र राजभाषा अधिनियम, १९६४ च्या तरतूदीनुसार दि.१ मे, १९६६ पासून वर्जित प्रयोजने वगळता अन्य सर्व शासकीय कामकाज मराठीतून करणेबाबत व त्याची अंमलबजावणी काटेकोरपणे करण्याबाबत शासनाने वेळोवेळी परिपत्रके काढून मार्गदर्शन केलेले आहे. शासकीय कामकाजामध्ये मराठीचा जास्तीत जास्त वापर होणे हे सामान्य माणसाच्या हिताचे व शासन अधिक लोकाभिमुख होण्याच्या दृष्टीने आवश्यक आहे. केंद्र शासनाच्या त्रिभाषा सूत्रानुसार महाराष्ट्रातील केंद्र शासनाच्या कार्यालयातून जनतेला माहिती व्हावी म्हणून हिंदी व इंग्रजी भाषेसह मराठीचा वापर करावा असे केंद्र शासनाचे दि.१८ जून, १९७७ व दि.२६ फेब्रुवारी, १९८६ रोजीचे आदेश आहेत.

२. केंद्र शासनाचे वरील आदेश विचारात घेवून शासनाच्या मराठीकरणाच्या धोरणानुसार व केंद्र शासनाच्या त्रिभाषा सूत्रानुसार केंद्र शासनाच्या कार्यालयांमधून/प्राधिकरणांमधून जनतेच्या माहितीसाठी नामफलक, सूचनाफलक यावर हिंदी व इंग्रजी भाषेसह मराठीचा वापर केला जातो किंवा नाही हे पाहण्याचे काम व वापर केला जात नसल्यास, सदर कार्यालयाकडे त्याचा पाठपुरावा करण्याचे काम जिल्हाधिकारी यांच्याकडे सोपविण्याचा निर्णय शासनाने दि.१७ मे, १९९१ च्या परित्रिकान्वये घेतलेला आहे.

३. शासनाच्या असे निर्दर्शनास आले आहे की, अजूनही राज्यातील केंद्र शासनाच्या काही कार्यालयामध्ये हिंदी/इंग्रजी भाषेसोबत मराठीचा वापर केला जात नाही. मराठीतून नामफलक लावलेले नाहीत.

४. तरी वरील परि.२ मधील सूचनांची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्याबाबत जिल्हाधिकारी यांना पुन्हा सूचना देण्यात येत आहेत. केलेल्या कार्यावाहीचा त्रेमासिक अहवाल वेळोवेळी सादर करण्यायाबाबत देखिल सूचना देण्यात येत आहेत.

सदर शासन परिपत्रक, महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर (www.maharashtra.gov.in) उपलब्ध करण्यात आलेला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २००८०७०११४३८२१००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने.

सही/-

(अ. ना. कुलकर्णी)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति

मा.राज्यपाल यांचे सचिव,
मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,
मा.मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
मा. मुख्य सचिव/अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
सर्व विभागीय आयुक्त.
मंत्रालयीन विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख.
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.
प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुळ शाखा, मुंबई
प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई.
सचिव, महाराष्ट्र विधान मंडळ, विधान भवन मुंबई.
सचिव,महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग,मुंबई (पत्राने),
महालेखापाल-१(लेखा व अनुज्ञेयता)मुंबई,
महालेखापाल-१ (लेखा परीक्षा)मुंबई,
अधिदान व लेखा अधिकारी,मुंबई,

निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
भाषा संचालक, भाषा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य. मुंबई^२
सर्व विभागीय सहायक भाषा संचालक, पुणे/नागपूर/औरंगाबाद/नवीमुंबई.
निवड नस्ती. (का. २०ब)